Vývoj počtů vozidel a dopravních výkonů - Jednostopá motorová vozidla

Publikováno: 29. 3. 2007

Jednostopá motorová vozidla - mopedy, malé motocykly (s objemem do 50 cm^3) a motocykly vyšších objemových tříd tvoří (spolu s lehkými motorovými tříkolkami a čtyřkolkami a motokoly) specifickou kategorii vozidel v silničním provozu (kategorie L podle zák. č. 56/2001 Sb.). Pro svoji vysokou rizikovost, která vyplývá z dosahované vysoké rychlosti spolu s poměrně nízkou bezpečnostní ochranou motocyklisty v případě kolize patří jejich uživatelé mezi nejvíce ohrožené a snadno zranitelné účastníky silničního provozu. Rovněž podle věku tvoří motocyklisté specifickou skupinu - jedná se většinou o mladé řidiče, často i s nižší řidičskou praxí.

Pozn. Moped je na rozdíl od motocyklu specifikován maximální dosahovanou rychlostí 45 km/h a maximálním objemem válců 50 cm^3.

V počátcích rozvoje motorismu (u nás až do počátku 70. let) patřila jednostopá vozidla mezi daleko nejrozšířenější motorová vozidla (zejména vzhledem k jejich nižším cenám a nižší koupěschopnosti obyvatelstva). Později však jejich obliba značně poklesla. V současnosti je u nás používání motocyklů omezeno v podstatě na mladší generaci (kolem 20 - 30 let), u malých motocyklů na mládež do 18 let, pouze mopedy naopak částečně využívají i senioři. V některých státech jižní a západní Evropy je však používání motocyklů v mnohem větší oblibě (také vzhledem k příznivějším klimatickým podmínkám).

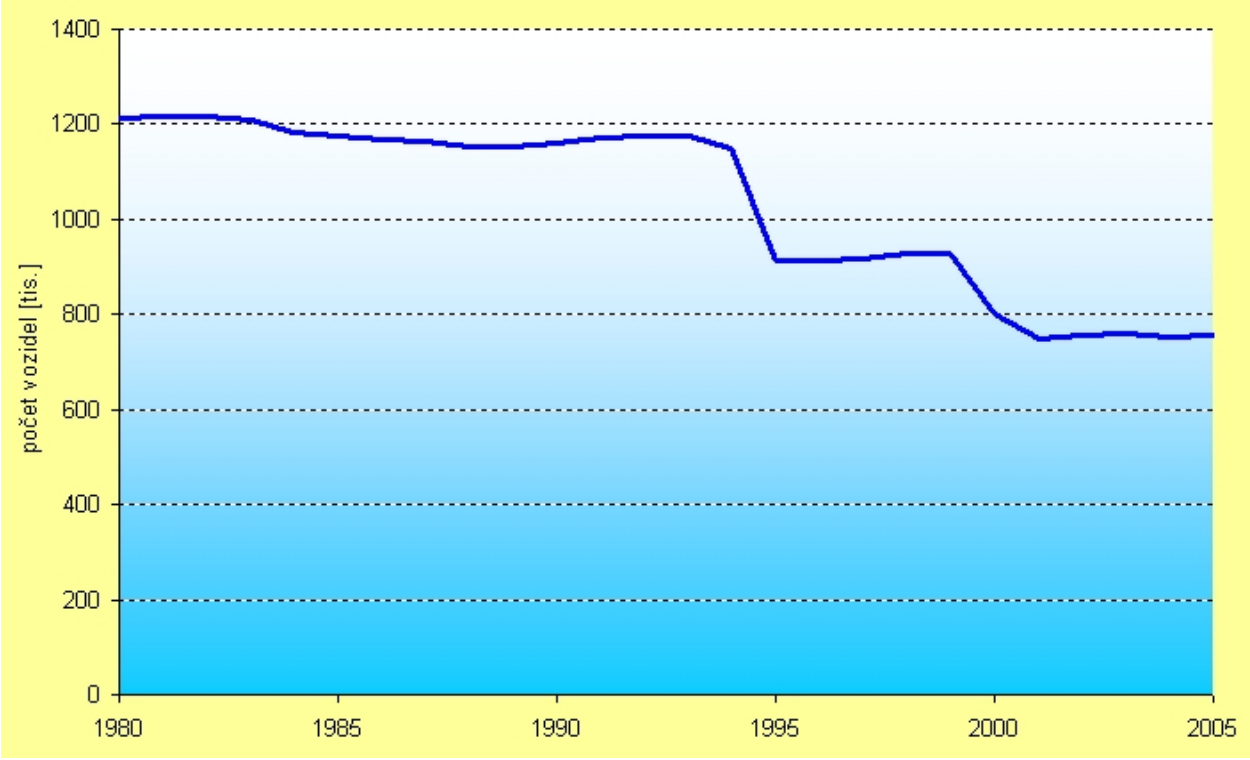

Graf 1: Vývoj počtu motocyklů v ČR (1980 - 2005, v tis.)

Je možno sledovat mírný, ale stálý pokles počtu těchto vozidel, zesílený během 90. let, kdy sice došlo opět k určitému zvýšení jejich obliby vlivem zlepšené ekonomické situace u části populace, zejména mladších příznivců motoristického sportu, ale současně probíhaly rozsáhlé vlny vyřazování z evidence starších, již většinou nepoužívaných vozidel.

CDV CENTRUM DOPRAVNÍHO VÝZKUMU © *Observatoř bezpečnosti silničního provozu, www.czrso.cz*

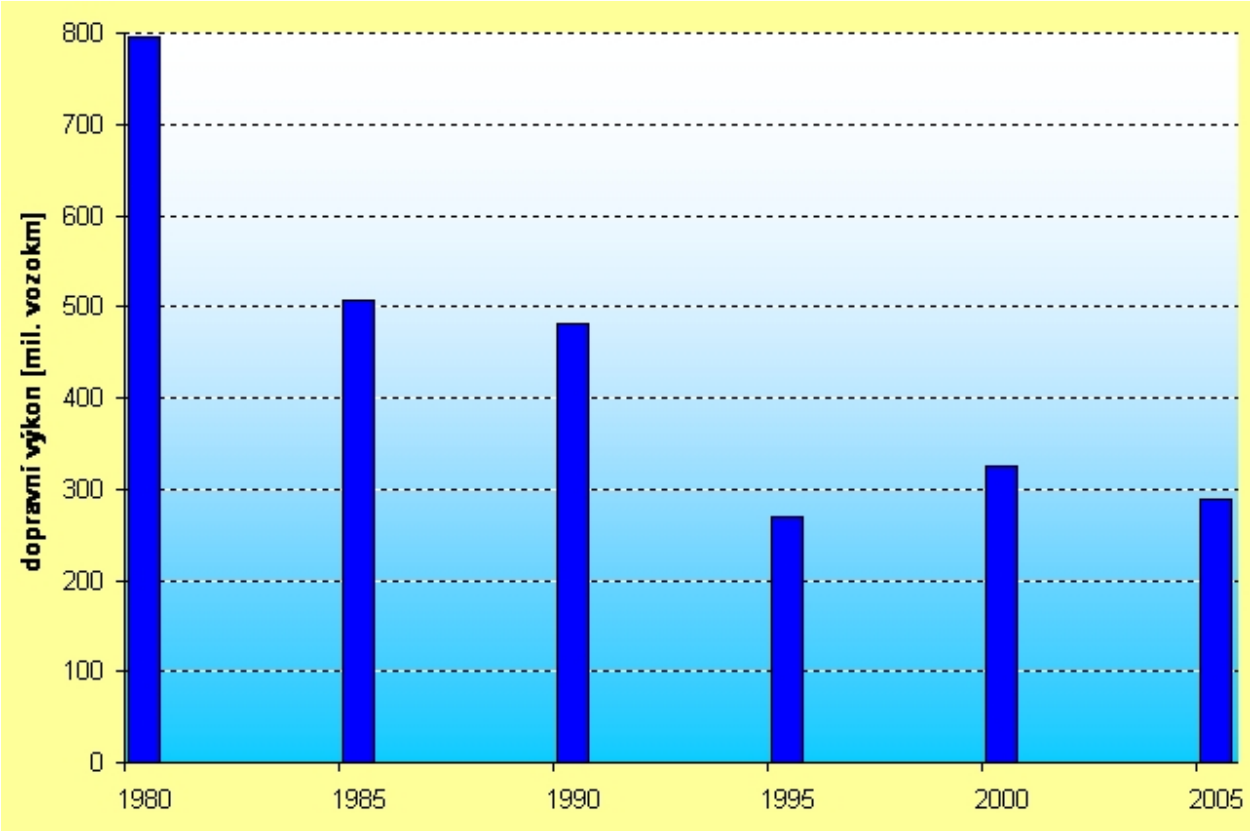

Graf 2: Vývoj dopravních výkonů motocyklů v ČR (1980 - 2005, v mil. vozokm)

Dopravní výkony jednostopých vozidel, sledované při celostátních sčítáních dopravy (nejsou zde však zahrnuty výkony na místních komunikacích, které se celostátně nesledují), postupně klesají. Je to dáno zřejmě nejen snižováním jejich počtu, ale i průměrného počtu najetých km na 1 vozidlo za rok - v roce 1980 to bylo 656 km, zatímco v roce 1995 jen 295 km a v roce 2005 380 km ročně na 1 vozidlo.

Zatímco v roce 1980 výkony jednostopých vozidel tvořily 3,4 % z celkového objemu dopravních výkonů motorových vozidel, v roce 1995 to bylo jen 0,8 % a v roce 2005 0,6 %, přičemž v absolutní hodnotě poklesly tyto výkony mezi lety 1980 - 2005 na pouhých 36 % původní hodnoty. Výhledové koeficienty pro dopravní výkony motocyklů v následujících obdobích předpokládají jejich další snižování. Existuje také rozdíl v podílu výkonů mezi jednotlivými typy komunikací. Zatímco na dálnici představovaly v roce 2005 výkony jednostopých vozidel pouze 0,2 %, poněkud vyšší byly na silnicích 1., 2. a zvláště 3. třídy, kde tvořily 0,9 % objemu dopravních výkonů.